

EUROOPA PARLAMENT

2004

2009

Eelarvekomisjon

ESIALGNE
2004/0121(CNS)

22.10.2004

*

RAPORTI PROJEKT

nõukogu otsuse ettepaneku kohta anda Euroopa Investeerimispankale ühenduse garantii, et katta kaotusi seoses laenudega, mis on antud Venemaale ja lääne uutele sõltumatutele riikidele teatud tüüpi projektide finantseerimiseks (KOM(2004)0385 – C6-0073/2004 – 2004/0121(CNS))

Raportöör: Esko Olavi Seppänen

Kasutatud tähised

- * nõuandemenetlus *häälteenamus*
- **I koostöömenetlus (esimene lugemine) *häälteenamus*
- **II koostöömenetlus (teine lugemine) *häälteenamus ühise seisukoha heakskiitmiseks, parlamendi koosseisu enamus ühise seisukoha tagasilükkamiseks või muutmiseks*
- *** nõusolekumenetlus *parlamendi koosseisu enamus v.a EÜ asutamislepingu artiklites 105, 107, 161 ja 300 ja ELi lepingu artiklis 7 toodud juhtudel*
- ***I kaasotsustamismenetlus (esimene lugemine) *häälteenamus*
- ***II kaasotsustamismenetlus (teine lugemine) *häälteenamus ühise seisukoha heakskiitmiseks, parlamendi koosseisu enamus ühise seisukoha tagasilükkamiseks või muutmiseks*
- ***III kaasotsustamismenetlus (kolmas lugemine) *häälteenamus ühise seisukoha heakskiitmiseks*

(Antud menetlus põhineb Euroopa Komisjoni poolt ette pandud õiguslikul alusel.)

Õigusloomega seotud tekstide kohta esitatud muudatusettepanekud

Parlamendi muudatusettepanekutes tõstetakse muudetud tekst esile ***paksus kaldkirjas***. Tavalises kaldkirjas märgistus on mõeldud tehnilistele osakondadele ja tähistab neid õigusakti osi, mille kohta on tehtud parandusettepanek lõpliku teksti vormistamiseks (nt ilmselgelt valed või puuduvad lõigud mõnes tõlkeversioonis). Selliste parandusettepanekute puhul tuleb saada vastavate tehniliste osakondade nõusolek.

SISUKORD

lehekülg

EUROOPA PARLAMENDI ÕIGUSLOOMEGA SEOTUD RESOLUTSIOONI PROJEKT . 5	
SELETUSKIRI.....	10

EUROOPA PARLAMENDI ÕIGUSLOOMEGA SEOTUD RESOLUTSIOONI PROJEKT

nõukogu otsuse ettepaneku kohta anda Euroopa Investeerimispanngale ühenduse garantii, et katta kaotusi seoses laenudega, mis on antud Venemaale ja lääne uutele sõltumatutele riikidele teatud tüüpi projektide finantseerimiseks
(KOM(2004)0385 – C6-0073/2004 – 2004/0121(CNS))

(Nõuandemenetlus)

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut nõukogule (KOM(2004)0385)¹;
 - võttes arvesse EÜ asutamislepingu artiklit 308, mille alusel nõukogu konsulteeris parlamendiga (C6-0073/2004);
 - võttes arvesse kodukorra artiklit 51;
 - võttes arvesse eelarvekomisjoni raportit (A6-0000/2004);
1. kiidab Euroopa Komisjoni ettepaneku muudetud kujul heaks;
 2. palub Euroopa Komisjonil ettepanekut vastavalt muuta, järgides EÜ asutamislepingu artikli 250 lõiget 2;
 3. palub nõukogul parlamenti informeerida, kui nõukogu kavatses kõrvale kalduda parlamendi poolt vastu võetud tekstist;
 4. nõuab 4. märtsi 1975. a ühisdeklaratsioonis ettenähtud lepitusmenetluse alustamist, kui nõukogu kavatses kõrvale kalduda parlamendi poolt vastu võetud tekstist;
 5. palub nõukogul parlamendiga uuesti konsulteerida, kui nõukogu kavatses Euroopa Komisjoni ettepanekut oluliselt muuta;
 6. teeb presidendile ülesandeks edastada parlamendi seisukoht nõukogule ja Euroopa Komisjonile.

Euroopa Komisjoni ettepanek

Parlamendi muudatusettepanek

Muudatusettepanek 1
Põhjendus 5

5) laenude mandaat peaks **ühelt poolt** olema vastavuses ELi kõrgetasemeliste poliitilisi ja makromajanduslikke aspekte

5) laenude mandaat peaks olema vastavuses **Euroopa Liidu poliitikaga ja** ELi kõrgetasemeliste poliitilisi ja

¹ ELTs seni avaldamata.

puudutavate kokkulepete tingimustega ning teiste rahvusvaheliste finantsasutuste sektorite ja projektide aspektidega ja teiselt poolt olema vastavuses EIP ja Euroopa Rekonstruktsiooni- ja Arengupanga (EBRD) vahelise vastava tööjaotusega.

makromajanduslikke aspekte puudutavate kokkulepete tingimustega. **EIP ja Euroopa Komisjon peaksid tagama vajaliku koostööstuse** teiste rahvusvaheliste finantsasutuste sektorite ja projektide aspektidega. **See võib eelkõige hõlmata EIP kui Euroopa Liidu institutsiooni** ja Euroopa Rekonstruktsiooni- ja Arengupanga (EBRD) vahelist vastavat tööjaotust.

Selgitus

Laenude mandaate reguleerivad määrused ja tavapärase menetlustega kehtestatud Euroopa Liidu poliitika.

EL peaks muidugi rahvusvaheliste finantsasutustega koostööd tegema, kuid ta ei saa end panna olukorda, kus ELi laenude mandaadid selgesõnaliselt nõuavad koostööd EBRD-ga. Seega ei saa välistada, et mõnele ELi institutsioonile, nagu EIP, antakse tegutsemisvolitus ka siis kui mõni muu finantsasutus, näiteks EBRD, ei kiida heaks mõnda konkreetset tööjaotuse skeemi.

Muudatusettepanek 2 Põhjendus 7

7) Venemaaga ja lääne uute sõltumatute riikidega tuleb täielikult arvestada EIP üldise mandaadi 2006. aasta läbivaatamisel vastavalt nõukogu 22. detsembri 1999. aasta otsusele 2000/24/EÜ, millega anti Euroopa Investeerimispangale ühenduse garantii, et katta kaotusi seoses laenudega, mis on antud projektide finantseerimiseks väljaspool ühendust (Kesk- ja Ida-Euroopa, Vahemere riigid, Ladina-Ameerika ja Aasia ja Lõuna-Aafrika Vabariik).

7) Venemaaga ja lääne uute sõltumatute riikidega tuleb täielikult arvestada EIP üldise mandaadi 2006. aasta läbivaatamisel vastavalt nõukogu 22. detsembri 1999. aasta otsusele 2000/24/EÜ, millega anti Euroopa Investeerimispangale ühenduse garantii, et katta kaotusi seoses laenudega, mis on antud projektide finantseerimiseks väljaspool ühendust (Kesk- ja Ida-Euroopa, Vahemere riigid, Ladina-Ameerika ja Aasia ja Lõuna-Aafrika Vabariik).
Nimetatud läbivaatamisel tuleb kaaluda ka Taga-Kaukaasia ja Kesk-Aasia riikide lisamist.

Selgitus

Vastavalt Euroopa Parlamendi poolt eelnevalt vastu võetud ITRE ja AFET komisjonide ettepanekule ei tuleks Armeeniat, Aserbaidžaanit, Gruusiat, Kasahstani, Kõrgõzistani, Tadžikistani, Turkmenistani ja Usbekistani eelnevalt välistada, kui hakatakse arutama EIP

laenude mandaatide järgnevat põlvkonda.

Muudatusettepanek 3
Artikkel 2

Vastuvõetavad projektid peavad olema majanduslikult tasuvad ja pakkuma olulist huvi Euroopa Liidule. Vastuvõetavad sektorid on nii keskkond kui ka transport, telekommunikatsioonid ja energeetika infrastruktuurid prioriteetsetel üleeuroopaliste võrgustike (TEN) telgedel, millel on piireületav mõju mõnele liikmesriigile.

Vastuvõetavad projektid peavad olema majanduslikult tasuvad ja pakkuma olulist huvi Euroopa Liidule. Vastuvõetavad sektorid on nii keskkond kui ka transport, telekommunikatsioonid ja energeetika infrastruktuurid, **sealhulgas tuumaohutus**, prioriteetsetel üleeuroopaliste võrgustike (TEN) telgedel, millel on piireületav mõju mõnele liikmesriigile.

Selgitus

Tegemist on prioriteediga, mida tuleks mainida.

Muudatusettepanek 4
Artikkel 3

1. Laenusumma ülempiir on **500 miljonit eurot**.
2. EIP-le tuleb anda erakorraline ühenduse garantii **100-protsendi** ulatuses, mis katab kogu käesoleva otsusega antud laenusumma ja kõik muud sellega seonduvad summad.
3. Laenudega rahastatavad ja nimetatud garantiiga kaetavad projektid peavad täitma alljärgnevat kriteeriumeid:
a) vastuvõetavus vastavalt artiklile 2;
b) EIP poolne koostöö ja vajadusel kaasfinantseerimine teiste rahvusvaheliste finantsasutustega, et tagada mõistlik riskijaotus ja asjakohased projektitingimused.

EIP ja EBRD jaotavad töö asjakohaselt.

1. Laenusumma ülempiir on **800 miljonit eurot**.
2. EIP-le tuleb anda erakorraline ühenduse garantii **65-protsendi** ulatuses, mis katab kogu käesoleva otsusega antud laenusumma ja kõik muud sellega seonduvad summad.
3. Laenudega rahastatavad ja nimetatud garantiiga kaetavad projektid peavad täitma alljärgnevat kriteeriumeid:
a) vastuvõetavus vastavalt artiklile 2;
b) EIP poolne koostöö ja vajadusel, **tunnustades EIP rolli ELi institutsioonina, mis järgib ELi poliitikat**, kaasfinantseerimine teiste rahvusvaheliste finantsasutustega, et tagada mõistlik riskijaotus ja asjakohased projektitingimused.
EIP ja EBRD jaotavad, **kui vähegi võimalik**, töö asjakohaselt.

Selgitus

Venemaale ja lääne uutele sõltumatutele riikidele pakutud 300 miljoni euro suurust lisaraha saab tagada tehnilise meetmega, millega kaasneb garantiitaseme muutmine. Praktikas ei suurenda see peaaegu üldse riski, kuna garantiifondi vahendid praegusel hetkel ületavad vajaduse.

EL peaks muidugi rahvusvaheliste finantsasutustega koostööd tegema, kuid ta ei saa end panna olukorda, kus ELi laenude mandaadid selgesõnaliselt nõuavad koostööd EBRD-ga. Seega ei saa välistada, et mõnele ELi institutsioonile, nagu EIP, antakse tegutsemisvolitus ka siis kui mõni muu finantsasutus, näiteks EBRD, ei kiida heaks mõnda konkreetset tööjaotuse skeemi.

Muudatusettepanek 5 Artikkel 4

Üksikud riigid võivad saada laenu ülemmäära piires, kui need on vastavuses nimetatud riigiga sõlmitud Euroopa Liidu kõrgetasemeliste poliitilisi ja makromajanduslikke aspekte puudutavate kokkulepete tingimustega. Euroopa Komisjon teeb kindlaks kas konkreetne riik on eritingimused täitnud ja teavitab sellest EIPd.

Üksikud riigid võivad saada laenu ülemmäära piires, kui need on vastavuses ***Euroopa Liidu poliitikaga ja*** nimetatud riigiga sõlmitud Euroopa Liidu kõrgetasemeliste poliitilisi ja makromajanduslikke aspekte puudutavate kokkulepete tingimustega. Euroopa Komisjon teeb kindlaks kas konkreetne riik on eritingimused täitnud ja teavitab sellest EIPd.

Selgitus

Üksnes "kõrgetasemeliste" kokkulepete mainimine tundub imelik, kuna pole selge, mida "kõrgetasemeline" tähendab. Tingimused on ka osa tavapärase menetlustega ja/või määrustega tehtavatest poliitilistest otsustest.

Muudatusettepanek 6 Artikkel 4 a (uus)

Artikkel 4a

EIP-l palutakse valmistada ette teostatavuse uuringud Lõuna-Kaukaasia ja Kesk-Aasia piirkondade riikide võimaliku lisamise kohta üldisesse mandaati alates 2007. aastast.

Selgitus

Vastavalt Euroopa Parlamendi poolt eelnevalt vastu võetud ITRE ja AFET komisjonide ettepanekutele.

SELETUSKIRI

Euroopa Komisjon on esitanud nõukogu otsuse ettepaneku anda ühenduse garantii Euroopa Investeerimispannale (EIP) seoses laenu-tegevusega Venemaal ja "lääne uutes sõltumatutes riikides", eelkõige Valgevenes, Moldaavias ja Ukrainas.

EIP tegevus nimetatud riikides on seotud poliitilise protsessiga ja teatud tingimustega. Ühtegi laenu ei anta, kui need ei ole vastavuses "naabruspoliitikaga" ja vastavate tingimustega, mis tagaksid EIP laenuoperatsioonide kooskõla ELi üldise poliitikaga antud riigis ning nimetatud poliitika tugevdamist.

Tuleb märkida, et Euroopa Parlamenti konsulteeriti üldise mandaadi muutmise asjus juba kevadel ja parlament soovitas oma raportis, et Venemaa ja lääne uued sõltumatud riigid lisatakse üldise mandaadi alla. Vaatamata eesistujariigi Iirimaa lõpliku ettepaneku ulatuslikule toetusele, blokeeriti see lõpuks nõukogus vaid kahe või kolme riigi poolt. See on loomulikult kahetsusväärne, eelkõige arvestades, et praktiliselt kõikides maailma piirkondades toimiva laenu-tegevuse laiendamist itta kasutati nähtavasti kauplemissubjektina nõukogusisestes läbirääkimistes.

See ongi põhjus miks Euroopa Komisjon taas konsulteeris Euroopa Parlamenti uue Venemaad ja lääne uusi sõltumatuid riike puudutava ettepaneku suhtes.

Raportöör kahetseb nõukogu seisukohta ja on sunnitud taas rõhutama, et oleks olnud palju lihtsam asi üldise mandaadi alla lisada, vähemalt ajutiselt, kuni mandaadi plaanikohase läbivaatamiseni 2006. aastal.

Raportöör tahab rõhutada, et mainitud aspektide peamine poliitiline põhjendus on loomulikult seotud tõsiasjaga, et on vaja tõeliseid kohapealseid otsuseid, võib-olla eriti keskkonna ja tuumaohutuse valdkondades, kus on suur rahuldamata laenuvajadus ja kus laenugarantiid võiksid midagi muuta.

Vaatamata institutsionaalsetele aspektidele ja nõukogu kangekaelsele vastumeelsusele pöörata suuremat tähelepanu Euroopa Parlamendi arvamustele mainitud valdkonnas, tuleks raportööri arvates läheneda viisil, mis tagaks mainitud garantii andmise võimaluse ja mitte võtta järjekordset ummikseisu riski.

Garantii kehtiks kuni 31. jaanuarini 2007 allkirjastatud laenude puhul. Euroopa Komisjon väidab ühes põhjenduses, et Venemaaga ja lääne uute sõltumatute riikidega tuleb täielikult arvestada üldise mandaadi 2006. aasta läbivaatamisel. Nimetatud üldine EIP laenude mandaat on kindlaks määratud nõukogu otsusega, millega antakse välislaenudele garantii¹.

Euroopa Komisjoni ettepanek näeb ette nimetatud laenude kogusumma 100-protsendilise katte, mille tagab ELi eelarvest rahastatav garantiifondi mehhanism. Euroopa Parlament on juba osutanud, et 100-protsendiline garantiimäär tundub liigne. Kõikide teiste piirkondade puhul üldise mandaadi all antud laenude garantiimäär on 65 %. Praktikas ei suurenda garantiimäära tõstmine peaaegu üldse riski, kuna mainitud määrad kehivad kogu laenuportfelli osas. See tähendab, et juhul kui ühe konkreetse laenu puhul tagasimakseid ei teostata, oleksid kõik kaotused ikkagi garantiimehhanismiga täielikult kaetud – kui just ei teki olukorda (väga ebatõenäoline), kus nii mitmeid laenusid ei maksta tagasi, et garantiifondis

¹ Otsus 2000/24/EÜ muudetud kujul ja otsustes 1999/786/EÜ, 2000/688/EÜ, 2000/788/EÜ ja 2001/777/EÜ.

olevast rahast ei piisa. See on väga ebatõenäoline, eriti arvestades, et garantiifondi vahendid hetkel ületavad vajaduse. Tegelikult on garantiifondi poole pöördutud kõigest kolm või neli korda. Seega saab tehnilise meetmega Venemaale/lääne uutele sõltumatutele riikidele eraldatavat summat kergesti tõsta 800 miljoni euroni. Euroopa Parlament on juba teinud vastava ettepaneku ja Euroopa Komisjon on kinnitanud selle teostatavuse. Raportöör ei näe põhjust miks EL peaks loobuma sellest võimalusest, kui see ei maksa midagi.

Raportöör tahaks välja tuua, et ELi välislaenu andmise suutlikkus on oluline välispoliitika vahend/arengu vahend ja kui seda koos kokkuleppeliste poliitiliste tingimustega õigesti kasutada, on see võimas ELi üldise suutlikkuse vahend panustamiseks arengusse ja julgeolekusse meie vahetus läheduses.

Raportöör märgib, et isegi käesoleva ettepanekuga ei ole EL kehtestanud garantiisüsteemi laenude puhul Lõuna-Kaukaasia ja Kesk-Aasia riikidele. Seda vaatamata tõsiasjale, et EL on end varustanud laenusuutlikkusega (laenude mandaadid) praktiliselt kõikidele maailma riikidele (loomulikud erandid on rikkad riigid nagu USA, Kanada, Norra jne).

Raportöör kordab taas Euroopa Parlamendi ettepanekut kaaluda kõnealuste riikide lisamist üldisesse laenude mandaati alates 2007. aastast. Euroopa Komisjonil, EIP-I ja nõukogul palutakse sellega arvestada üldise laenude mandaadi läbivaatamisel, mis plaanikohaselt algab 2006. aastal.

Lõpuks märgib raportöör, et Euroopa Komisjoni ettepanekus on äärmiselt jäigalt sõnastanud kooskõlastus Euroopa Rekonstrueerimis- ja Arengupangaga. Raportöör toetab täielikult töö jagamist nimetatud asutusega, kui see on vähegi põhjendatud, kuid on arvamusel, et ELi määrused ja nendest tulenevad projektid ei saa ametlikult alluda EBRD arvamustele.